

Ob robu kongresa ZKJ

Z izvolitvijo novega Centralnega komiteja se je v Beogradu zaključil 12. kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Centralni komite je nato za predsednika izvolil dosedanega predsednika Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije Mitjo Ribičiča. Med večdnevno razpravo so na kongresu globlje proučili trenutno politično, družbeno in gospodarsko stanje v državi ter zlasti obširno razpravljali o nalogah jugoslovanskih komunistov v okviru prizadevanj za odpravo sedanjih težav. V središču pozornosti kakih 1.500 delegatov na kongresu je bilo trenutno stanje sistema samoupravljanja, pri čemer pa so delegati v svojih posegih obravnavali zelo odkrito tudi odnose med posameznimi narodi in narodnostmi v državi kot tudi sedanjo vlogo neuvrščene Jugoslavije v svetu. Na kongresu so delegati soglasno potrdili dosedanje glavne značilnosti Jugoslavije in njeno Zvezo komunistov, se pravi, da so potrdili veljavnost samoupravljanja, enakopravnih odnosov med narodi in narodnostmi v državi ter neuvrščenost v zunanji politiki. V tem pogledu ni bilo odklonov od dosedanje jugoslovanske politike, kar pomeni, da ostaja Jugoslavija tudi brez Tita zvesta svojim osnovnim političnim smernicam.

Za slovensko zamejsko javnost je prav gotovo zelo zanimiv pogovor, ki so ga ob robu kongresa imeli nekateri časnikarji iz Trsta z novim predsednikom Zveze komunistov Jugoslavije Mitjo Ribičičem. V središču pozornosti je bilo zlasti vprašanje proste industrijske cone, ki je bila v osimskem sporazumu predvidena vzdolž italijansko-jugoslovanske meje na tržaškem Krasu. Glede na polemike, ki so okrog tega vprašanja ponovno nastale v Trstu, je Ribičič odločno zanikal trditve, češ da temelji gospodarski del osimskih sporazumov na industrijski prosti coni. Pomen osimskega sporazuma, je naglasil Ribičič, ni v tem, saj so ti dogovori predvsem začrtali državno mejo, in sicer predvsem zato, da bi jo ukiniteli in da bi zagotovili enakopravno sožitje vseh ljudi ob meji, tako italijanske kot slovenske narodnosti. Graditi želimo mirno sodelovanje, je dejal Ribičič, da bi se na eni in drugi strani ogradili od nakopičenega nacionalizma in drugih oblik razdvajanja ljudi.

Novi predsednik Zveze komunistov Jugoslavije je opozoril, da ima Trst z osimskimi dogovori možnost, da se odpre svojem zaledju, a ne zato, da bi vanj vdirale množice nekvalificiranih ljudi,

■ dalje na 7. strani

NOGOMET in POLITIKA

V Španiji se odvija svetovno nogometno prvenstvo, ki priteguje pozornost svetovne javnosti in zaposluje komentatorje še vse bolj, kot jih zaposluje zadeva sibirskega plinovoda, odnosi med Sovjetsko zvezo in Združenimi državami, ali izraelski vdor v Libanon, da ne govorimo o ne še čisto zaključeni zadevi Falklandskega otočja. Vojsna med Irakom in Iranom ali sovjetski vdor v Afganistan nista niti od daleč povzročila take pozornosti v svetu, kot jo povzroča vprašanje, katere nogometne reprezentance se bodo uvrstile v zadnji turnus svetovnega nogometnega prvenstva in katera bo izšla z njega kot zmagovalka.

Je to dobro ali slabo? Je normalno ali abnormalno? Prehitro smo pripravljene označiti navdušenje za športno dogajanje, pa naj gre za svetovno nogometno prvenstvo, za smučarske tekme za svetovni pokal ali za prvenstva košarkarjev, za nekaj nenormalnega, za infantilnost množice ali za umik pred »resničnimi« problemi, kakor da morajo biti resnični problemi vedno samo tragični. Prej bi dejali, da je tako dozdevno pretirano zanimanje za izid svetovnega nogometnega prvenstva kot tudi za izid državnih nogometnih in drugih prvenstev neke vrste podzavestna samoobramba človeške psihe pred tem, da ne utone v pesimizmu in da se ne da zagniti od skrbi za usodo sveta in družbe, v kateri živimo, samoobramba pred obupom in večno zaskrbljenostjo za vse mogoče. Vsi vemo — in to je najlepše — da bomo sicer »hudo« razočarani, če ne bo zmagalo na prvenstvu moštvo, ki nam je pri srcu, da pa bomo že čez 24 ur ali najpозnejše čez 48 ur »preboleli« to »hudo«

razočaranje in se ga bomo spominjali le z nasmehom, češ saj se končno ni podrł svet zaradi tega in končno je tudi prav, da je zmagal tisti, ki je najboljši ali je imel najboljše živce.

Toda če stvari malo bolj premislimo, pridemo tudi do spoznanja, da nogomet in drugi priljubljeni športi sicer ne morejo nadomestiti političnih problemov na svetu in v posameznih državah — tipičen primer za to je Argentina — in jih ne morejo rešiti, da pa to tudi ni njihov namen. Življenje vsakega človeka, pa naj se tega zaveda ali ne, zajema najrazličnejša področja, ki se med seboj dopolnjujejo in bogatijo. Če eno manjka, človek to že negativno občuti, pa naj mu to prodre v zavest ali ne. Isto velja za življenje in zavest narodov. Noben narod ne more vedro in uspešno reševati svojih političnih in gospodarskih ter drugih problemov, če mu zmanjkuje življenjske moči, ta pa mu lahko izvira samo iz življenjskega veselja in vedrine, ki ju ni mogoče ustvarjati na komando. Veselje in vedrina izvirata iz podzavestnih globin, iz splošnega odnosa do življenja, in tak odnos ne sme biti samo tragičen, samo »heroičen«, samo stalno zaskrbljen za to in ono, ampak tudi veder, igriv, izvirajoč iz čistega življenjskega veselja. Življenje ni samo skrb za hrano in varnost, je tudi večna igra, od igre barv, ki razveseljuje naše oči, in igre letnih časov ter vremena do igre odnosov med ljudmi in narodi. Ko preneha igra v ljubezenskih odnosih, postanejo ti pusti in ne privlačujejo več obeh partnerjev, in ko preneha igrivi element v življenju narodov in v njihovih odnosih, izgubijo tudi ti

dalje na 2. strani ■

Ali Libanon ali sibirski plin?

Pred nekaj dnevi je nenadno odstopil ameriški zunanji minister Haig. Jasno je, da zaradi nesporazuma z Reaganom glede na vodenje ameriške zunanje politike. Ba je jo je hotel Haig voditi na lastno pest in po lastnih idejah, brez ozira na smernice, ki si jih je določil Reagan ob nastopu svoje vlade. Nekateri so trdili, da je prišlo do spora zaradi Haigovega popuščanja zahodnoevropskim državam pri sklepanju pogodb za dobavo sibirskega plina in glede sovjetskih nabav materiala za plinovod v teh državah, v nasprotju z Reaganovo politiko bojkota Sovjetske zveze. Drugi pa mislijo, da je povzročil krizo med Reaganom in Haigom izraelski vdor v Libanon, češ da je bil Haig bolj naklonjen Izraelcem kot Reagan. To pa je manj ver-

jetno, saj je znano, da je ravno Haig storil vse kar je bilo mogoče, da bi odvrnil Izraelce od posega v Libanonu, in potem, da bi ustavil Izraelce, ter je v ta namen poslal tja posebnega odposlanca Habiba.

Točnega vzroka svetovna javnost pač zaenkrat najbrž ne bo zvedela.

Haigov naslednik je postal podjetnik in bankir George Schultz. Bati se je, da ne pozna dovolj svetovnih problemov, da bi jih lahko uspešno reševal.

Kar zadeva položaj v Libanonu, je trenutno nekoliko čuden. Okrog Beirutu vlada že precej dni premirje. Izraelci ponujajo Palestincem, zabarikadiranim v taboriščih v zahodnem Beirutu, »časten« odhod z osebnim orožjem vred, kamor hoče-

dalje na 2 strani ■

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 4. julija, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rujanu; 9.45 Nedeljska matineja; 10.40 Poslušali boste; 11.00 Mladinski oder: »Teci, teci kuža moj«; 11.30 Nabožna glasba; 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji; 12.30 Narodnozabavna glasba; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Šport in glasba, prenosi z naših prireditelj in zabavni program; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 5. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Arhitektura in arheologija v luči najnovejših odkritij; 8.45 Potpuri napevov in melodij; 9.30 Dramatizirani roman: Edvard Kocbek: »Strah in pogum«; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 11.30 Literarni listi; 12.00 Kulturni dogodki — Kako ti je ime; 13.00 Poročila; 13.20 Iz studia neposredno; 14.00 Kratka poročila; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Oskar Davičo: »Pesem«; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Romantične melodije; 18.00 Socialno vprašanje v slovenskem romanu; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 6. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Dogajanja iz polpretekla dobe; 8.45 Potpuri napevov in melodij; 9.30 Dramatizirani roman: Edvard Kocbek: »Strah in pogum«; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Literarni listi — Segajmo po zvezdah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: »Vse najboljše, Ostržek«; 14.55 Naš jezik; 16.00 Klasični album; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Romantične melodije; 18.00 Jan Gudmundsson: »Veselijo se angeli v nebesih«; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 7. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.1 Na obisku pri ...; 8.3 Potpuri napevov in melodij; 9.30 Dramatizirani roman: Edvard Kocbek: »Strah in pogum«; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; baletna glasba; 11.30 Literarni listi; 12.00 Epigram — odraz časa in razmer; 13.00 Poročila; 13.20 Iz studia neposredno; 14.00 Kratka poročila; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Oskar Davičo: »Pesem«; 16.00 Klasični album; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Romantične melodije; 18.00 Slovenski umetniki na Montmartu; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 8. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Doma in na tujem; 8.45 Potpuri napevov in melodij; 9.30 Dramatizirani roman: Edvard Kocbek: »Strah in pogum«; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Literarni listi; 12.00 Na počitnice; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: »Vse najboljše, Ostržek!«; 14.55 Naš jezik; 15.30 Zapiski s potovanj; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Na obisku pri...; 17.30 Romantične melodije; 18.00 Četrtrkova srečanja; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 9. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Na obisku pri...; 8.30 Potpuri napevov in melodij; 9.30 Dramatizirani roman: Edvard Kocbek: »Strah in pogum«; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Literarni listi; 12.00 Pesniške podobe in usode; 13.00 Poročila; 13.20 Iz studia neposredno; 14.00 Kratka poročila; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Romantične melodije; 18.00 Kulturni dogodki; 18.25 Priljubljeni motivi; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 10. julija, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Videti, vedeti, vaditi — mali leksikon telesne kulture in prostega časa; 8.45 Potpuri napevov in melodij; 9.30 Dramatizirani roman: »Edvard Kocbek: »Strah in pogum«; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Trio Lorenz in hornist Jože Falout; 11.30 Literarni listi; 12.00 Magična ura; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: »Vse najboljše, ostržek!«; 14.55 Naš jezik; 15.30 Gremo v kino; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 18.00 Kalejdoskop humorja; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« ■ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ■ Odgovorni urednik: Drago Legiša ■ Tiska tiskarna Graphart. Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 772151

Nogomet in politika

■ nadaljevanje s 1. strani

glavni del svoje mikavnosti. Preostane le tisto, kar poraja skrbi in probleme in zavraja v pesimizem.

Dogodki, kot je svetovno nogometno prvenstvo v Španiji, so torej kljub temu, da jih navadno ne presojamo v taki filozofski luči, važni in nujni v narodnem in mednarodnem življenju. V naši psihi blažijo vtise tolikih tragičnih dogodkov, o katerih nam vsak dan polnijo zavest radio, televizija in časniki, če jim nismo celo sami priče. Pomagajo vzpostavljati v naši zavesti, v naših dušah ravnovesje med resnostjo življenja in življenjskim veseljem, med delom in igro. Če že sami nismo sposobni ali nimamo priložnosti, da bi se šli življenjske igre in sami sprostili veselje v nas — a to bi lahko storili na tisoč načinov, ne samo s športnim, ampak tudi s poslušanjem ptičjega petja zjutraj, z opazovanjem cvetic na vrtu, z gledanjem igre otrok, z branjem dobrih knjig, s pogovori s prijatelji, ki ne govore samo o svojih boleznih, z lastnim športnim izživljanjem itd. — se prepustimo vsaj čisto neobremeno uživanju športnih dogodkov, ki se odvijajo v Španiji ali kje drugje, blizu ali daleč. Ni važno, kje. Glavno je, da nas ra-

zveselijo, da odpodijo od nas črnogleda, tako pogosto neupravičeno črnogleda misli. Življenje je v resnici mnogo, mnogo lepše, kakor pa se nam v določenih trenutkih zdi.

In življenje se ne odvija samo v znamenju politike. Odvija se in mora se odvijati tudi v znamenju dobrih medčloveških odnosov, mednarodnih odnosov zunaj politike, v znamenju umetnosti, filozofije, medsebojnega spoznavanja, pomoči in prijateljstva. Ali ne bi Rusi in drugi državljani Sovjetske zveze rešili svojih odnosov z Zahodom in tudi problem atomske oborožitve oziroma razorožitve prej in bolje, kakor pa jih bo »rešil« Brežnjev s svojim centralnim komitejem in s svojo politično policijo, če bi jih pustili, da svoobodno potujejo na Zahod in po ostalem svetu, kolikor hočejo, in če bi jim preskrbeli tudi možnost, da pridejo do lastnih avtov v ta namen? Sovjetski nogometaši v Španiji so se lahko prepričali, da jih Zahod ne sovraži, nasprotno, kot ljudi in športnike jih ima rad in jih spoštuje.

Šport je v tem pogledu lahko vzgled politiki. Zato imejmo radi šport, v katerem zaenkrat nedvomno prednjači ravno nogomet.

Ali Libanon ali sibirski plin?

■ nadaljevanje s 1. strani

jo, samo ven iz Libanona, poveljniki Palestincev pa to odklanjajo in hkrati taktično zavlačujejo odločitev, upajoč, da jih v zadnjem trenutku reši kak poseg Združenih držav, Sovjetske zveze ali koga drugega. To bi tolmačili kot poraz Izraelcev in svojo zmago. To stališče je nerealistično, kajti Izrael se bo prej ali slej naveličal čakati in bo udaril, pa bo spet prelite tudi veliko nedolžne krvi, medtem ko bodo fedainski prvaki kot vedno našli zase varen izhod. Doslej ni še nobeden padel v izraelske roke, vsi so jo pravočasno pobilali iz južnega Libanona. Zdi se pa tudi, da so Izraelci prišli do spoznanja, da se je treba bolj kot doslej ozirati na uso- palestinskih množic civilnega prebivalstva in se izogibati uničevanju brez razločkov, kot se je zdelo žalostna praksa do-

slej, predvsem ravno zaradi pomešanosti fedainskih in civilnih taborišč. Odločitev o usodi Beiruta in Palestincev bo vsekakor padla najbrž že v kratkem. Baje je Egipt pripravljen sprejeti Palestince. Kot pravijo nepotrjena poročila, že pluje proti Libanonu več egiptovskih ladij, da bi jih prepeljale tja. Še boljše bi seveda bilo, če bi sprejela palestinsko prebivalstvo Jordanija, saj bi se tam počutilo bolj doma. Toda Jordanija očitno ni za to.

IRAN - IRAK

Iraška tiskovna agencija INA je sporočila, da so se vse iraške čete umaknile z iranskega državnega ozemlja, ki so ga bile zasedle pred 23-imi meseci. Iraške čete se zdaj utrjujejo ob državni meji.

TUDI INTERSIND!

V italijanskih političnih krogih je globoko odjeknila vest, da je tudi INTERSIND, se pravi organizacija, ki združuje predstavnike podjetij z državno udeležbo, odpovedala dogovor o premični lestvici za draginjske doklade. Na seji predstavnikov Intersinda je proti predlogu o odpovedi sporazuma o premični lestvici glasoval le en predstavnik. Predsednik Intersinda Massacesi je sicer takoj nato odstopil, a je kljub temu podpisal pismo, ki sporoča, da Intersind odpoveduje dogovor o premični lestvici.

V zvezi s tem sklepom so predstavniki nekaterih političnih strank že zavzeli natančna stališča. Tako je tajnik socialdemokratske stranke Longo časnikarjem izja-

vil, da je sklep Intersinda nesprejemljiv in da ima vlada možnost, da sprejme ustrezne ukrepe, češ da je sklep Intersinda dejansko izzivalen. Predsednik poslanske komisije za industrijo socialist Manca je sklep Intersinda označil za zelo nevarnega, češ da je v kričnem nasprotju z vladnimi smernicami. Ta sklep bo po njegovem še bolj zaostril družbeni položaj v državi. Takšnega mnenja pa ni demokristjanski poslanec Segni, ki je dejal, da bi bil morebitni pritisk predsednika vlade Spadolinija na Združenje Intesind nedopusten, ker bi med drugim pomenil različno ravnanje na področju delovnih razmer, saj bi eno veljalo za podjetja z državno udeležbo, drugo pa za zasebna

Drugačna pododa Slovencev

V knjigi »Slovenski družbeni razvoj« (Založba Prometej, New Orleans 1979), ki jo je napisal prof. T. Hočevar, se nahaja posebno poglavje pod naslovom »Prešernov družbeni pomen«.

Pisec, ki je profesor gospodarskih ved na univerzi New Orleans (ZDA), ugotavlja, da je Prešernova poezija pomenila prelomnico v gledanju na slovenski jezik in narod. Posledica tega pa ni bilo samo narodnostno prebujenje slovenskega izobraženstva in za njim slovenskih ljudskih množic, temveč tudi zaupanje v slovenstvo ter gospodarski zagon. Nastala so številna društva, oblikovale so se posojilnice, banke, podjetja, čemur tudi pozneje ni prave primere.

S tem v zvezi pa moramo ugotoviti, da vprašanje identitete slovenskega naroda, njegove samobitnosti ter izvirne kulture in jezika vse do danes ni bilo razčiščeno, in sicer zaradi vpliva in prevlade »odreševalskih« ideologij, katerim je slovensko izobraženstvo popolnoma podleglo.

Med te ideologije pa ne moremo šteti le velikonemškega nacionalizma, katerega duh, sovražna Slovincem, je prevečkratne nemške in avstrijske visokošolske ustanove in širil poniževalna tolmačenja o Slovincih, njih jeziku, kulturi in zgodovini. S prvenstvenim namenom, vcepiti slovenskim ljudem občutek manjvrednosti in jih napraviti godne za ponemčenje.

Ne moremo šteti prav tako zgolj romansko nacionalističnega prodiranja proti slovenskemu vzhodu ter njegovih poniževalnih tolmačenj kulture slovenskega naroda.

Med te ideologije je treba šteti tudi od Čehov prevzeti liberalizem, v katerem je velik del našega izobraženstva videl naprednost ter sanjal o tem, kako bi tudi Slovincem ustvaril meščansko in malo-meščansko kulturo in prosveto, po zgledu Čehov in Nemcev ipd. in se nikoli ni poglobil v lastne slovenske razmere in vrednote, tako drugačne od nemških ali čeških.

Med te ideologije je treba šteti še vlasti panslavizem v vseh otenkih, od velslovenskega sanjaštva vrste »Trst - Vladivostok«, do popolne zagledanosti v Ruse, pa vse do jugoslovanskega unitarizma in tk. etatizma po prvi in tudi po drugi vojni.

Posledica vseh teh zgrešenih modelov tolmačenja slovenske kulture, zgodovine je danes ta, da se slovenski ljudje ne zavedajo resničnih vrednot slovenstva in se največkrat predajajo nekemu romantičnemu »internacionalizmu«, v katerega bi radi splavali iz dozdevne slovenske siromašnosti.

Neverjetno se zdi, tudi v današnji nevednosti, da je prva slovenska država Karantanija pomenila politično in kulturno veliko več, kot pa dajejo slutiti zgodovinski učbeniki. Da se je njena državno-pravna tradicija ohranjevala več stoletij po slovenskih deželah.

Še večje presenečenje za vse, ki so dresirani s pojmi o slovenski siromašnosti in revščini, je odkritje, da je Karantanija imela lasten grb: črnega panterja na srebrnem ščitu, ohranjen še danes v

spremenjenih barvah v deželnem grbu Štajerske.

Še več! Ta panter je edinstven znak, ki ga drugod v Evropi ne srečamo. Po srednje-evropskih deželah prevladuje na grbih lev, od Češke do Anglije. Po vzhodnoevropskih orel, od Poljske čez Moravsko, Avstrijo do Tirolske. Francija ima povsod svojo heraldično lilijo; v Italiji so znaki križev, še iz časa križarskih vojn. Karantanija pa je s svojim panterjem res edinstvena.

Slovinci so bili v zgodovini tudi bojevit narod. Vzdržali so že za Karantanije napade Avarov, zatem dve sto let navale Turkov. Slednjim so zadali številne poraze, najhujšega pri Sisku leta 1593. Od tedaj so turški navali na Slovensko prenehali.

O slovenski bojevitosti priča petelinje pero za klobukom iz časa kmečkih puntov. Prastari znak bojne razpoložnosti. Le-tega najdemo tudi na čeladah karantanskega plemstva, kot nam pričajo podobe teh čelad nad grbi številnih plemenitih družin po slovenskih deželah.

Med to izredno simboliko, ki priča o popolnoma drugačni vsebini slovenske zgodovine, kot pa nam jo prikazujejo šolski učbeniki in razne razprave, oprte na razlage tujih piscev, spada tudi simbol slovenskega klobuka, katerega so rabili pri ustoličevanju karantanskih knezov oz. zatem koroških vojvod.

Klobuk je pomenil svobodo slovenskega kmeta, samostojnost njegove dežele. Zato pa njen vladar ni dvigal klobuka niti pred cesarjem oz. kraljem, kar je bilo nekaj nezaslišanega za srednjeveške razmere. Toda to dostojanstvo je imel od dežele, ki ji je vladal in kjer kmet tudi ni snemal klobuka pred svojim vojvodom.

Iz tega klobuka je vojvoda ob ustoli-

čenju simbolično napravil požirek bistre studenčnice, v znamenje, da ne bo hlepel po vinu in razkošju, temveč da se bo zadovoljil s tem, kar daje dežela. V tem klobuku je torej edinstvena simbolika slovenske zgodovinskosti, ki bi ji komaj našli primero.

Nekaj posebnega je v slovenskem izročilu simbol drevesa, lipe, mističnega drevesa življenja. Ta simbol je tako star, da ga srečamo že v bajeslovju starih Egipčanov in Sumercev, okoli dva tisoč let pr. Kr. Pri Slovincih je lipa prisotna v njih izročilu, navadah, pesmih, v mistiki, ob cerkvah, z Marijo pa s kraljem Matjažem. Spremlja Slovence skozi čas in prostor in priča o tisočletni slovenski narodni korenini.

Slovenska zgodovina in kultura je prvenstveno kmečka. Toda prav v tem je njena mogočna starost in življenjskost. Mogočna cesarstva in kraljestva antike so zatonila. Toda kmečki človek v svoji preproščini je prestal tisočletja. Presenetljivo je, da se njegov način dela v tem obdobju skorajda ni spremenil. Odvisno pa je, s kakšnim predsodkom gledamo na njegovo kulturo.

Šele danes odkrivamo s sodobnimi prijemi narodopisja bogato zakladnico ljudske kulture, ki je v mnogih primerih bolj pristna, doživeta in nič izumetničena od one visokih družbenih krogov.

V številnih bajkah, pripovedkah in pesmih se zrcali zgodovina, duhovna simbolika, bojna dejanja, čustvovanje in doživetja t.j. duša nekega naroda. Brez nje in brez simbolike, preko katere ta ljudska duša govori, ni mogoče pravilno razlagati zgodovine nekega naroda.

Tudi v primeru zgodovine in kulture Slovencev bo potrebno narediti nov korak, katerega smo po Prešernu zamudili, zaradi vpliva in pritiska vseh vrst ideologij, ki so Slovence hotele po svoje »odrešiti«.

J. Š.

Ob 100-letnici smrti škofa Juraja Dobrile

V preteklih dneh se je naša javnost spomnila na velikega moža, tržaško-koprškega škofa Juraja Dobrilo, čigar stoletni smrti obhajamo letos. Dr. Juraj Dobrila je bil škof v Trstu od leta 1875 do 1882. Bil je eden izmed številnih slovenskih in hrvaških škofov prejšnjega stoletja, ki so vodili tržaško-koprsko škofijo. Že za njegovega škofovanja se je italijanski Trst precej zgražal nad njegovim delovanjem, češ da je prepojeno z globokim protiitalijanskim duhom, četudi je škof Dobrila hotel le spodbuditi narodnostni in duhovni prepored hrvaškega in tudi slovenskega ljudstva v svoji škofiji. Italijanski someščani seveda niso znali pravilno gledati na to delo. Nekateri so mu tudi očitali, da je bilo njegovo delo politično izkoriščeno s strani Avstrije, seveda na škodo italijanskega prebivalstva. Italijani, namreč v svoji iredentistični zaslepljenosti, niso znali pravilno oceniti njegovega neutrudnega delovanja predvsem za prepored Istre in hrvaškega ljudstva. To nerazumevanje se je pokazalo tudi ob slavju, ki so ga ob

stoletnici smrti priredile hrvaške cerkvene in civilne oblasti. Slavje je bilo zelo poglobljeno in temeljito. Najprej v Zagrebu pod pokroviteljstvom Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti iz Zagreba, pripravil pa ga je »Čakavski sabor« iz Pulja, Društvo duhovnikov sv. Cirila in Metoda iz Pazina, Zgodovinsko društvo Istre iz Pulja, in Istarsko književno društvo Juraj Dobrila iz Pazina. Dne 18. junija se je slovesnost nadaljevala v Pazinu, kjer so organizirali zgodovinski simpozij o škofu Juraju Dobrili. V Tinjanu in Poreču so naslednjega dne odkrili slavljencev kip, v njegovi rojstni vasi Ježenju pa so odprli razstavo o njem.

Slavje ob 100-letnici smrti škofa Juraja Dobrile se je zaključilo v Trstu, ko so položili venec na njegov grob na tržaškem pokopališču, potem pa je bil v tržaški stolnici sv. Justa še cerkveni obred, pri katerem so sodelovali tudi pevci iz Opatije. Na grobu je najprej spregovoril reški nadškof in metropolit msgr. Josip Pav-

■ dalje na 8. strani

Kaj je z elektrarno na premog ob Timavi?

Na četrtkovi seji, 24. junija, devinsko-nabrežinskega občinskega sveta so razpravljali tudi o zelo važnem vprašanju, ki je pred kratkim presenetilo občane. Zvedelo se je namreč, da je občinska uprava pred kratkim prejela pismo od deželne uprave, v katerem je nakazana možnost, da bi državna ustanova za električno energijo ENEL želela zgraditi na občinskem ozemlju, verjetno na obalnem pasu pri Timavi elektrarno na premog, kar bi bilo v skladu z deželnim energetskega načrtom. Pri tem moramo opozoriti, da je ta isti obalni pas namenjen ustanovitvi naravnega parka, ki bi ohranil neoskrunjenost narave ob izlivu Timave.

Občini Štarančan in Tržič, ki sta bili prvi kandidatini za ta energetskega podvig, sta se že uprli načrtu, da bi zgradili to elektrarno na njihovem ozemlju. Zaveda-

10-LETNICA ŠENTJAKOBSKEGA KULTURNEGA DRUŠTVA

Šentjakobska mestna četrt ima na področju kulturno-prosvetnega delovanja dolgo tradicijo. V zadnjih letih je sicer delo nekoliko manj raznoliko in bogato, še vedno pa predstavlja važen člen mestnega kulturnega delovanja.

Pred desetimi leti ustanovljeno »Šentjakobsko kulturno društvo«, je v tem obdobju gotovo vredno nadaljevalo svetlo tradicijo predvojnih in povojnih društev in pevskega zborov, ki so delovali v tej mestni četrti. V društvenih prostorih ima svoj sedež otroški pevski zbor, ki od svoje ustanovitve redno nastopa na številnih prireditvah, ob priliki poimenovanja osnovne šole pri Sv. Jakobu pa je posnel svojo ploščo. Priznanja in nagrade je dosegel tudi dramski krožek, ki je v teh letih postavil na oder precej zanimiva in uspela dela. V prostorih »Šentjakobskega kulturnega društva« v ul. Concordia 8 se zbirajo tri skupine skavtov in skavtinj. Od letos deluje tudi glasbena šola, ki bo v kratkem lahko pokazala precej razvejano dejavnost. Tako npr. načrtujejo za prihodnje leto tečaj za violo da gamba.

Poleg teh okvirnih dejavnosti društvo prireja vsakoletne, že tradicionalne prireditve, kot so božičnice, miklavževanja, pustovanja in druge kulturne prireditve.

Svoje desetletnice pa so se spomnili v nedeljo, 27. junija, ko so zjutraj v društvenih prostorih pripravili prireditev na kateri je nastopil šentjakobski cerkveni pevski zbor, otroški pevski zbor in gojeneci glasbene šole, ki so na kljunaste flaute zaigrali nekaj skladbic. Med temi točkami so bile na vrsti tudi recitacije.

Dne 2. julija bodo potekla tri leta, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi

STANKO OBLAK

Ganjenj se ga spominjajo

VSI NJEGOVI

Trst, 1. julija 1982

ta se namreč dejstva, da bi podobna termoelektrarna na premog močno škodila turističnemu razvoju in, da bi z ekološke plati gotovo bila v škodo.

Tudi občina Devin-Nabrežina velja za turistično področje, ki bi lahko svoje naravne možnosti za razvoj turizma še znatno izboljšala. Podobno je občinska uprava pripravljena sprejeti načrt o naravnem parku, ki bi gotovo pomenil veliko naravno zanimivost, ne glede na dejstvo, da bi ta pobuda le ohranila tisto edinstveno naravno okolje, v katerem se prepleta Kras, laguna, Timava in močvirje.

Občinski svet se kljub spodbudi nekaterih svetovalcev in odbornikov ni izrekel o termoelektrarni. Sklenili so, da bi za odgovor o tej zadevi počakali na dokončne podatke in načrte. Težko bi se strinjali s tako odločitvijo občinske uprave. Še posebno, ker argumentov za jasno odklonilno besedo ne manjka, dovolj, če omenimo sedanji regulacijski načrt, poleg tega pa sklepe o turističnem razvoju devinsko-nabrežinske občine. Že spet daje občinska uprava sama možnost višjim oblastem, da ji vsilijo določene privolitve, ki niso v korist občini in občanov.

M. T.

ČESTITAMO!

Pred dnevi je na konservatoriju Tartini v Trstu diplomiral iz klavirja Stojan Kuret. K uspehu mu iskreno čestita Novi list, ki mu želi še mnogih nadaljnjih uveljavljanj.

Na tržaški filozofski fakulteti je z odliko diplomiral Tomaž Simčič, ki je zagovarjal diplomsko nalogo o msgr. Jakobu Ukmarju.

Svojemu dirigentu čestita »Tržaški mešani zbor«.

Cestitkam se pridružuje Novi list.

Slovenke zmagale na italijanskem državnem prvenstvu v mini-odbojki

Včasih mislimo, da športne novice zanimajo samo omejen krog bralcev. Tokrat pa se nam zdi, da moramo le dati primeren poudarek športnemu uspehu, ki je morda vse premalo odjeknil v našem zamejskem svetu. Zdi se nam namreč, da uspeh, ki so ga dosegle v italijanskem vsedržavnem merilu male odbojkarice Sloge, presega zgolj zamejsko športno kroniko.

Zakaj? Predvsem so si slovenske mini-odbojkarice priborile pravico, da zastopajo našo deželo na vsedržavnem turnirju v mestu Salsomaggiore. Že to je velik uspeh, če pomislimo, da večina težko pristane na to, da bi jo kjerkoli zastopala manjšina. Toda kmalu se je izkazalo, da je bila izbira Slovenk za reprezentanco Furlanije-Julijske krajine več kot utemeljena: v japonski kombinaciji je osvojila drugo mesto v Italiji, v italijanski pa celo prvo.

In deklice (vse imajo manj kot 12 let),

PREJELI SMO:

RAZSTAVA VIN V NABREŽINI

»V soboto 3. julija 1982 bo na igrišču SOKOLA v Nabrežini otvoritev 21. občinske razstave domačih vin, ki se bo zaključila v nedeljo, 4. julija t.l.

Da bodo vina zares kvalitetna, je organizator razstave, devinsko nabrežinska občina poskrbela za sestavo kvalificirane tehnične komisije, ki je izbrala za razstavo najprimernejše vzorce. Bela vina bodo tako razstavljali Radovič Mirko, Ušaj Ivan, Radovič Dušan, Pertot Ludvik iz Nabrežine, Sedmak Emil iz Sv. Križa, Lupinc Alojz, Škerk Boris in Kante Bruno iz Praprota, Mokole Ludvik iz Prečnika ter Terčon Ivan iz Mavhinj. Črna vina pa so posredovali Pertot Herman in Radovič Mirko iz Nabrežine, Lupinc Danilo in Škerk Boris iz Praprota ter Gruden Stanislav iz Mavhinj. V okviru razstave bodo domači slikarji in slikarji iz pobratnih ter prijateljskih občin Buje in Ilirska Bistrica razstavljali svoja dela v dvorani SKD »Igo Gruden« v Nabrežini. Na sporedu so še koncerti nabrežinske godbe na pihala in godbe Naša Slova iz Babičev (Buje) ter mešanega pevskega zbora italijanske narodnostne skupnosti iz Buj. Na športnem programu je balinarski turnir, prikaz karateja in tekmovanja v judu. Vsak večer bo na igrišču tudi ples z ansamblom TAIMS oz. ansamblom Jojzeta FURLANA. V nedeljo zvečer bo tradicionalna tombola.

Poleg vina se bo v kioskih prodajalo značilne domače jedi. V nedeljo 4. julija se bo ob 10.30. uri sestala v Nabrežini komisija za oceno vin, zvečer pa bo razglasitev nagrajencev«.

KONEC SEJMA

V torek, 29. t.m., so zaprli tržaški velesejem. Na njem je bilo 778 razstavljalcev, od teh 293 iz tujine in predstavnikov 28-tih držav. Dotok občinstva je bil zelo dober, saj si je sejem do včeraj ogledalo že 95 tisoč ljudi. Rekordni obisk je bil zabeležen v nedeljo, 20. junija, ko je bilo 17 tisoč obiskovavcev.

Zadnji dan je bil posvečen Argentini in pa trgovini s kavo.

ki kar niso mogle verjeti, da so »najboljše v Italiji«, so doživele nepozaben trenutek, ko so se reprezentance iz vse Italije zgrnile okoli njih in jim navdušeno v slovenščini klicale: »Zdravo!«. Za osem slovenskih deklic je bila to gotovo izredna potrditev v narodni zavesti (še nekaj dni prej so imele nekaj »sveti strah« pred Italijani), za predstavnice in predstavnice mini-odbojke vseh italijanskih dežel pa morda edinstvena prilika da izvejo, da je v Italiji tudi slovenska narodna manjšina, saj so njene predstavnice nenadoma postale središče pozornosti zaradi svoje kvalitetne in bojevite igre.

Mlade državne prvakinje so: Alenka Sosič, Breda Susič, Neva Lupinc in Martina Vidali. Podprvakinje pa z njimi vred še: Mikela Cergol, Ivana Križmančič, Katja Milkovič in Tanja Filipovič. Trener Sloge, ki jih je pripeljal do takega uspeha, pa je Ivan Peterlin.

ODKRITJE SPOMENIKA V ŠTANDREŽU

Na glavnem trgu v Štandrežu so preteklo nedeljo, 27. junija, slovesno odkrili spomenik, ki je posvečen padlim v narodnoosvobodilnem boju in civilnim žrtvam, ki so umrli v koncentracijskih taboriščih in v Štandrežu ob bombardiranju zavezniškega letalstva. Slovesne prireditve so se udeležili številni predstavniki borčevskih organizacij, političnih strank, družbenih in kulturnih organizacij ter domače prebivalstvo. Navzoči so bili senator Silvano Bacicchi, deželna svetovalec Bratina in Battello, pokrajinska svetovalec Cej in Poletto, občinski svetovalci Waltritsch, Coceani, Chiarion, Bucovini, tajnik SKGZ Udovič, predsednik rajonskega sveta iz Štandreža Ressi, župana občin Sovodnje in Doberdob Primožič in Lavrenčič, tajnik SKGZ za Goriško Rupel, predstavniki političnih strank, tajnik KPI Redivo, predsednik in tajnik SSK Gradnik in Terpin, mestni tajnik PSI Dell'Orco, predsednik in podpredsednik pokrajinskega odbora ANPI Fantini in Dornik, generalni konzul SFRJ v Trstu Cigoj, tajnik SZDL iz Nove Gorice Lah, predsednik novogoriške skupščine Debeljak, delegacija Zveze borcev iz Nove Gorice in zastopnika ZSKD Vogrič in Pavšič; predsednik deželnega sveta Colli in predsednik goriške pokrajine Cumpeta sta poslala pozdravni telegram. V kulturnem programu so sodelovali mešani zbor »Oton Župančič« iz Štandreža, ki ga je vodil Aleš Hoban, štandreška mladina, ki je pod vodstvom Elde Nanut zapela dve pesmi, dijak Dino Paulin, ki je recital priljubeno pesem in godba na pihala »Kras« iz Doberdoba.

Štandreški spomenik, ki je delo arhitekta Roberta Nanuta, je nastal na pobudo štandreškega društva »Župančič« že pred leti; nato so se začele priprave za postavitve spomenika in pripravljalnemu odboru je predsedoval Danilo Nanut; stekla je akcija za pobiranje podpor in za

vse ostale obveznosti, goriška občinska uprava je tudi prispevala in dala svojo pomoč pri gradnji. Na slovesnosti je najprej Bernarda Černic, mati dveh padlih partizanov, odkrila spomenik, zatem je bila počastitev padlih z enominutnim molkom; po izvedbi italijanske himne in partizanske pesmi so razne organizacije položile vence pred spomenik. Sledil je govor predsednika pripravljalnega odbora za postavitev spomenika, Danila Nanuta. Govornik je orisal dejavnost štandreškega prebivalstva v NOB in dejal, da je med partizani padlo 22 Štandrežcev, 12 je bilo mrtvih v koncentracijskih taboriščih in zaporih, enega so ubili nacisti, ko so vdrli v Štandrež, 19 pa je bilo mrtvih med bombardiranjem letal. Ta spomenik je postavljen v čast vsem tem žrtvam. Potem ko je govornik podčrtal sodelovanje med Slovenci in Italijani v boju proti nacifaši-

stom, je dejal, da je to sodelovanje postavilo temelje bodočemu sožitju in prijateljstvu med obema narodoma, kar je pred par leti potrdil tudi sporazum med Italijo in Jugoslavijo; ustvarilo se je sožitje, ki ga Slovenci podpiramo, obenem pa zahtevamo, da se izvajajo iz osimskih sporazumov tudi postavke, ki se tičejo naše narodne zaščite. Ob zaključku se je zahvalil vsem, ki so prispevali, da je prišlo do odkritja tega spomenika. Zatem je spregovoril poslanec Mario Lizzero-Andrea. Dejal je, da je treba graditi medsebojne odnose na prijateljstvu in sožitju, treba je uresničevati cilje odporneškega gibanja, to pa se bo doseglo, ko bodo odpravljene socialne razlike in ko bo lahko vsem zagotovljeno delovno mesto. Govornik je nadalje o še neizpoljenih ustavnih določilih glede zaščite jezikovnih manjšin v Italiji in še posebej slovenske, glede katere je izrazil upanje, da bo parlament čimprej odobril zaščitni zakon za vse Slovence živeče v naši deželi. Slovesnost se je zaključila z nastopom — pred spomenikom — mešanega zbora »Župančič«.

Odobren proračun goriške občine

Morda ni bilo že precej let tako živahne in razgibane debate ob razpravi o občinskem proračunu za leto 1982. Goriški občinski svet se je sestel na štirih sejah in v diskusijo je poseglo 27 svetovalcev, katerim so odgovarjali župan in odborniki. Debata je bila zelo razgibana in mestoma tudi polemična, ker se je na eni izmed teh sej glasovalo tudi o določenih imenovanjih; prav pri teh glasovanjih je kazalo, da se bo petstrankarska koalicija skrhalo in govorilo se je tudi o zamenjavih odborniških mest. Zaenkrat zgleđa, da je stvar mimo in da ne bo prišlo do kakih večjih pretresov; sicer pa v tem našem političnem življenju je vse mogoče. Če se povrnemo k debati o proračunu, moramo reči, da je tako v govoru župa-

na kot v posegih odbornikov in svetovalcev bila zaobjeta širša problematika z vseh področij goriškega javnega življenja. Govor je bil o socialnih in gospodarskih, o kulturnih, urbanističnih in splošno političnih vprašanjih. Zelo razčlenjeno je bilo uvodno poročilo goriškega župana Scarana, ki je poudaril vlogo Gorice v mednarodnih odnosih, v okviru dežele in z ostalimi občinami, govoril je o raznih prizadevanjih goriške občinske uprave, da bi našla odprt in prijateljski dialog z vsemi. Dober del svojega govora je namenil tudi vprašanju slovenske narodne skupnosti, ki svojo razvejano kulturno dejavnostjo in tradicijami bogati goriško zgodovino in njeno prebivalstvo; ob tem je tudi poudaril, da bi ta skupnost morala biti deležna primerne zaščite ob upoštevanju njenih zahtev in v duhu sožitja in medsebojnega zaupanja.

Slovenska problematika je prišla v ospredje predvsem v posegih slovenskih izvoljenih svetovalcev, a dotaknili so se teh vprašanj tudi drugi, kot na primer liberalec Fornasir, ki je zagovarjal potrebo, naj bo občina bolj prisotna pri obravnavanju teh vprašanj. Socialist Waltritsch je dejal, da mora biti občina bolj poslušna za potrebe slovenskih kulturnih dejavnikov in se zavzeti za večjo podporo pobudam z ustvarjalci iz Slovenije. Nadalje je poudaril potrebo, da se rešijo vprašanja v zvezi z gradnjo slovenskih šol, da se ovrednoti slovenska konzulta pri občinski upravi in da rajonski sveti dobijo večje pristojnosti. Komunist Mermolja je zagovarjal stališče, da je treba slovensko problematiko reševati z večjo odločnostjo in se ne izgovarjati, da občina nima pristojnosti za te posege. Zavzel se je za to, naj občina pokaže večjo zavzetost za razgibano kulturno dejavnost. Svetovalec Slovenske skupnosti Bratuž, je najprej podčrtal veljavnost obstoječe koalicije in analiziral odnose med večino in manjšino

Podelitev priznanj na slavnostni seji v Sovodnjah

Slavnostna seja občinskega sveta, z začetno pozdravno pesmijo pred kratkim sestavljena ženskega zbora (pod vodstvom Rezi Češčut), je bila v četrtek, 24. junija, v Kulturnem domu v Sovodnjah. Slavnostna seja je bila osrednja točka večdnevnega praznovanja v okviru obletnice samostojnega upravljanja občine in obletnice prve občinske seje, ki je bila pred 31 leti, ko si je občina pridobila zopet svojo avtonomijo. Seje so se udeležili generalni konzul SFRJ v Trstu Stefan Cigoj, dr. Mirko Primožič, predsednik za Goriško, delegacije in pobratene Školje Loke, iz Nove Gorice, iz Smederevske Palanke v Srbiji in iz Občine Medicina pri Modeni; iz tega kraja je prišla tudi skupina odbojkarjev, ki so se isti dan pomerili z domačo ekipo. Nadalje so bili prisotni doberdobski župan dr. Marij Lavrenčič ter predstavniki raznih kulturnogospodarskih organizacij na Goriškem.

Slavnostni govor je imel župan Vid Primožič; najprej je pozdravil delegacije in navzoče. V svojem govoru je pojasnil, zakaj je občinska uprava uvedla ta praznik in podčrtal njegov pomen. Poudaril je, kako je pomembna avtonomija za nas Slovence. Glede novega odseka ceste od rupenskega mosta do goriške industrijske cone je pojasnil, da Sovodnje niso proti razvoju, če se zavzame tako stališče, kakor je bilo soglasno sprejeto na zadnji občinski seji. Tudi vaščani so na vaških psvetih odobrili isto stališče. Vprašanje občinske avtonomije je pglavitna skrb, sicer bi Slovenci bili izrinjeni iz dogajanja kot se je zgodilo v Štandrežu in Podgori, ki sta bili samostojni občini, danes pa sta le goriško predmestje. V nadaljevanju se je zaustavil pri obrtniško-industrijski coni v Rubijah (Malnišče); obrazložil je stanje pri dograditvi telovadnice in izrazil

dalje na 8. strani ■

dalje na 3. strani ■

Iz Goriške

ODOBREN PRORAČUN GORIŠKE OBČINE

● nadaljevanje s 5. strani

v nujni dialektiki med strankami v občinskem svetu. Nato je omenil možnost, da bi se goriška občina pobratila s kakim slovenskim mestom, kar bi bilo znak velike odprtosti do sosednje republike, s katero ima občina že ustaljene stike, le-ta pa je treba še poglobiti in razširiti. Glede zaščite slovenske narodne skupnosti je svetovalec SSK poudaril potrebo, da goriška občina konkretno dokaže svojo pripravljenost zlasti v zvezi z rabo slovenskega jezika v upravi in v rajonskih svetih. Nadalje je svetovalec Bratuž opozoril na odprta vprašanja na področju šolstva, kulture, decentralizacije in razlastitev.

Za proračun, ki letos predvideva nekaj nad 74 milijard lir, so glasovali predstavniki petstranske koalicije (DC, PSDI, PSI, SSK in PRI), proti pa stranke opozicije (KPI, MSI in PLI). Na ta način se je tudi potrdila veljavnost občinske koalicije, kljub temu pa je v sami večini prišlo do precej oporečniških stališč. Naj povemo še to, da so tudi rajonski sveti izrekli svoje mnenje o finančnem dokumentu in predstavili občinski upravi težave in zahteve: med temi tudi zahtevo po dodelitvi večjih pristojnosti.

POGGI SE VRAČA

Apostolski nuncij Poggi je končal 16-dnevni obisk na Poljskem. Visoki vatikanski diplomatski predstavnik je v tem času obiskal Varšavo, Krakov, Čestohovo, Olštín, Ščečin in Košalin, sestal se je s predstavniki poljske katoliške Cerkve in s predstavniki oblasti. Ob odhodu iz države so skušali časnikarji zvedeti, kaj bo s papeževim obiskom, do katerega naj bi prišlo ob koncu avgusta. To je bil po mnenju opazovalcev tudi glavni razlog za Poggijev obisk. Nuncij pa ni želel povedati nič točnega, dal je pa razumeti, da se mu papežev obisk v domovini ne zdi nemogoč.

Pogajanja START

Na sedežu sovjetskega diplomatskega predstavništva v Ženevi so se začela sovjetsko-ameriška pogajanja o zmanjšanju strateškega orožja — START. Že dolgo napovedana pogajanja imajo namen, da velesili zmanjšata število medcelinskih raket z jedrsko konico. Ameriško odposlanstvo vodi veleposlanik Rowny, sovjetskemu pa načeljuje Karpov. Današnje zasedanje je bilo posvečeno postopkovnim vprašanjem, jutri pa se bosta odposlanstvi posvetili prikazu lastnih stališč o strateški oborožitvi. Vse kaže, da bodo pogajanja težavna in dolga.

SMRT V GORAH

V steni Malega Mangarta sta izgubila življenje 24-letni Pavel Podgornik iz Vrtovina pri Ajdovščini in 23-letna Tamara Likar iz Nove Gorice. V Mangartovo skupino sta se odpravila v soboto z Belopeških jezer. Pogrešana planinca so iskali slovenski in italijanski reševalci kakor tudi gorska služba finančnih stražnikov. Trupli so našli v ponedeljek. Kako je prišlo do nesreče, ni znano.

Evropski vrh graja Reagana

V Bruslju se je končalo dvodnevno vrhunsko zasedanje državnih in vladnih predstavnikov Evropske skupnosti. Ob koncu so objavili izjavo o odnosih med evropsko deseterico in Združenimi državami. Listina izraža v diplomatski obliki vse hude kritike, ki so jih zahodnoevropski predstavniki izrekli na račun Združenih držav po zaostritvi bojkota proti Sovjetski zvezi in zaradi ameriške finančne politike. V izjavi je rečeno, da so enostranski sklepi in pa poskusi vmešavanja v gospodarske zadeve drugih držav lahko zelo nevarni za obstoj prostega tržišča. Evropski državniki se mislijo držati sklepov iz Versaillesa. Od Združenih držav pričakujejo, da bodo prilagodile obrestne mere potrebam svetovnega gospodarstva.

Na evropskem vrhu v Bruslju so tudi odobrili resolucijo o položaju na Bližnjem vzhodu. V njej je zahteva, naj se Izraelci umaknejo iz Libanona. Isto naj storijo vse druge tuje čete, razen če niso v Libanonu

NIXON V ROMUNIJI

Te dni se je mudil na zasebnem obisku v romunski prestolnici Bukarešti bivši ameriški predsednik Richard Nixon. Bil je gost romunskega predsednika Ceausescuja. Na banketu v Bukarešti je Nixon v zdravici opozoril, kako je njegov obisk leta 1969 v Romuniji odprl pot zelo pomembnemu mednarodnemu dogodku, to je zблиžanje med Washingtonom in Pekingom. Predsednik Ceausescu pa je v svojem nagovoru zelo pozitivno ocenil delovanje bivšega predsednika Nixona, saj je za njegove vlade prišlo do zelo tesnih stikov med Romunijo in Združenimi državami.

Bivši ameriški predsednik bo obiskal še Bolgarijo, Češkoslovaško in Madžarsko.

na željo domače vlade, ki naj spet postane resnična in polnomočna oblast v lastni državi. Tudi Palestinci naj se umaknejo iz Zahodnega Beiruta, položaj pa naj nadzoruje libanonska vojska ali pa predstavništvo Združenih narodov. Evropska skupnost želi pomagati tudi prizadetemu prebivalstvu in uničenim predelom v težko preizkušeni državi. Kriza naj bi se rešila s pogajanjem, ki morajo po mnenju zahodnoevropskih voditeljev predvsem rešiti vprašanje Palestine. Ti morajo razpolagati s pravico do samoodločbe. Pri pogajanjih pa naj sodeluje Organizacija za osvoboditev Palestine, je zapisano še v sklepni izjavi evropskega vrha.

—o—

NEURJE V AVSTRIJI

Prejšnjo nedeljo je hudo neurje zajelo obsežna območja v sosednji Avstriji. Zaradi toče je nastala velika škoda na kmetijskih pridelkih, nekatere ceste so bile zaradi neurja hudo poškodovane in so nastale tudi poplave. Največ škode je bilo na Štajerskem, kjer je še posebej klestila toča. Zračni vrtinci so odkrili mnogo hiš. Neki dunajski dnevnik je zapisal, da je bilo med neurjem poškodovanih 1.000 hiš, več desetih ljudi pa je bilo ranjenih. Škoda na kmetijskih pridelkih znaša kakih 80 milijard lir.

MANIFESTACIJA V POZANU

V poljskem mestu Poznan je policija pred dnevi s silo razgnala kakih tri tisoč demonstrantov, ki so se bili zbrali ob spomeniku žrtvam 28. junija iz leta 1956. Uradna komemoracija žrtev je bila dan prej. Policija med to slovesnostjo ni posredovala, čeprav so se iz množice slišali vzkliki »Živela Solidarnost« in »Walesa na svobodo«.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Koliko razmišlja sodoben človek?

Koliko razmišlja sodoben človek? Na to vprašanje bi bilo zanimivo zvedeti kolikor toliko točen odgovor. Bati pa se je, da bi nas tak odgovor razočaral, vsaj nekatere. Verjetno bi se namreč glasilo, da današnji človek razmišlja manj in celo veliko manj kot ljudje prejšnjih dob. Takratni ljudje so živeli v svetu, ki je bil veliko manj obljuden, kot je današnji svet. Mnogi so morali živeti v pravi samoti — v od sveta odrežanih majhnih vaseh in celo na samotnih kmetijah. Mnogi so si izbrali puščavniško življenje ali so bili prisiljeni k njemu zaradi preganjanja. Mnogi so živeli v samostanih, kjer je bilo zapovedano molčati. Zato pa so vsi v samoti več razmišljali. Iz takih samot so prihajali veliki misleci, cerkveni učeni, filozofi in humanisti, prenovitelji in umetniki, graditelji katedral in čudoviti slikarji, kiparji in pesniki. Vsaka poteza, vsaka beseda v njihovih delih je bila premišljena in pretehtana, spočeta v urah samote in zatopljenosti vase in v skrivnosti sveta.

Današnji človek pa sovraži samoto in molk. Okrog sebe hoče imeti hrup, hreščečo glasbo, glas radijskih napovedovalcev in igralcev, družbo prijateljev in pristašev. Niti doma ne prene-

se tišine. Komaj utegne, se zavalji v naslanjač in prižge televizor. Boji se trenutka, ko se bo znašel sam ali morda samo v družbi z domačimi, pred katerimi bi moral opustiti svojo vlogo hrupnega centra vsega dogajanja.

Kdaj ima čas za razmišljanje? Morda ko je bolan? A tedaj ga bolečine odvrta od mirnega in poglobljenega, vedrega razmišljanja o sebi in svetu. Tako marsikak današnji človek nima dognanega, domišljenega nazora o življenju in svetu, nima nikake življenjske filozofije razen filozofije uživanja, če se lahko tako reče. A tudi taki, ki bi si hoteli ustvariti lastno življenjsko filozofijo, si tega največkrat ne morejo dovoliti zaradi silovitega pritiska sveta, ki hrumi okrog njih in jim ne da časa in priložnost za to.

Zato so res redki tisti, ki v današnjem svetu samostojno razmišljajo. Nekateri menijo, da razmišljajo, a v resnici v svojih mislih prežvekujejo gesla, ki jih vzbujata v njih propaganda in reklama iz zvočnikov. Iz takih razcefranih zvočnih odlomkov si krpaajo svojo filozofijo o življenju. In bati se je, da so med njimi tudi tisti, ki bi morali drugim nakazovati pot v prihodnost.

B. H.

PISMA UREDNIŠTVU

Spoštovano uredništvo NOVEGA LISTA!

Pozornost sta mi vzbudili številki 1365 in 1367 vašega lista s članki, ki obravnavajo problem okoli Malvin.

Če bi hotel komentirati članek »Nedemokratski režim kotišča za vojne«, bi potreboval globlje poznanje zgodovine ali bi moral biti izvedenec v političnih vedah. Hočem le pokazati na dejstvo, da Evropa (in cela severna polobla) ne pozna **niti je ne zanima spoznati** latinskoameriških hotenj, temperamenta, miselnosti (včasih se mi zdi, da ni zmožna tega spoznanja). In to se dogaja tako državnikom kot ljudstvu. Predstava »bananskih republik« še vedno prevladuje; napredek — tako materialni kot duhovni — ni upoštevan. Iz tega napačnega pogleda izvirajo vse napake (ne upoštevam »hotenih napak«) poročanj in analiz kot omenjena.

Primerjati fašistični in nacistični režim južnoameriškim diktaturam in še bolj te sovjetskemu je naravnost smešno. Spet nepoznanje tukajšnjih vojaških vlad. Zaradi svoje zaostalosti v primeru z Evropo se Južnoamerikanec brani z nacionalno zavestjo, do sedaj bolj deklamirano kot izkazano. Južnoamerikanec — mislim na celotno narodno sestavo — bo rad do pičice izpolnjeval vse predpise o spoštovanju državnih simbolov, kričal in demonstrial ob športnih dosežkih, ne bo pa poprijel za delo s stisnjenimi zobmi, vsaj ne do sedaj. 2. april 1982 pa je — v argentinskem primeru — precej spremenil položaj. Beseda je bila dopolnjena z dejanjem. Poleg deklamiranja je Argentinec dokazal, da se zna tudi žrtvovati za domovino. Zato je res, da je argentinska vojaška junta povzela korake za vrnitev otočja, a narod jo je brez dvomov podprl. Pa ne zaradi vlade: **narod bi podprl kadarkoli katerokoli vlado, ki bi se odločila za to dejanje!!!**

Evropa meče vse diktature v en koš; ne zaveda se, da ni vsak nedemokratski režim že diktatura v modernem pomenu, morda je le izhod v sili — v rimljanskem pomenu. Če dosežejo ali ne prvotni namen, to je drug problem.

Ravno tako kot se poudarja zavzetje otočja kot način »sprostitve napetosti v notranjosti«, lahko razlagamo britansko reakcijo: tam imajo tri milijone brezposelnih, torej prav pride pošiljati ljudi v vojsko; ladjedelna industrija stagnira, torej bo zdaj produkcija reaktivirana...

Kdo je napadalec? Spet je nepoznanje zgodovine vzrok, da se dolži Argentino. Nihče ne ve (noče vedeti?!), da so leta 1833 Angleži bili agre-

sivna sila, ki je izgnala argentinske prebivalce in guvernerja iz Malvin. Se iz letošnje preteklosti bi dvomil, kdo je napravil prvi korak: zaradi argentinske zastave na Južnih Georgijah so poslali ladjo Endurance, da bi izgnala delavce. Je torej Argentina agresor, če brani svoje ljudi?

Zadnje tedne prihajajo na svetlo tajni načrti o postavitvi angleške (anglo-ameriške, morda NATO) baze na otokih. Se Velika Britanija bori za svoje drugorazredne podložnike ali za vojaško bazo? Če se za to drugo, potem že vemo, kaj čaka kelperje: isto kot one iz otoka Diego Garcia v Indijanskem oceanu — pregnanstvo!

Se je Spadolini zmotil? Je to usoden precedens? Bog daj, da bi bil v tem pogledu: do danes je Velika Britanija zavlačevala v nedogled proces dekolonizacije Malvin (resoluciji 2065 iz leta 1965 in 3160 iz leta 1973). Precedens naj bo za dosledno izpolnjevanje odločb Organizacije Združenih narodov, ki danes — z žalostjo ugotovljeno — niso za nobeno rabo.

Velika Britanija sedaj okuša na lastni koži, da se mora pogajati za nekaj, kar drugi posedujejo — z eno razliko: Argentina je pripravljena popustiti vse razen principa malvinske pripadnosti k Argentini. Obratno so do 1. aprila 1982 sami preprečevali naselitev Argentinec na otoke, prihod argentinskega kapitala, vsega, kar bi dišalo po Argentini.

Vojne so v bistvu škodljive, nemoralne. Kot iz vsake negativne stvari pa moremo izvleči nauke za bodočnost, spremembo ali vsaj širši zorni kot, da zastopimo dogodke, njih vzroke ter seveda preprečitev.

To ni brezpogojna obramba vojaške junte, hočem le pojasniti, razkriti, prispevati podatke, ki omogočijo uredništvu boljše obravnavanje dogodkov v južnem Atlantiku. S tem naj bo delno uravnovešena razlika s poročanjem svetovnih agencij. Žal mi je za začudenje in bol vseh, ko bodo zvedeli za žrtve — materialne in še bolj človeške — prizadete britanski »Task force«, do sedaj nespretno prikrite.

Lepo vas pozdravlja

GREGOR BATAGELJ, Buenos Aires

V Novem listu smo že tolikokrat prikazali naše stališče do zadeve Falklandskih otokov, da nikakor ni potrebno, da bi to še enkrat ponavljali. Ni mogoče pristati na to, da daje geografska lega komu pravico, da s silo zasede kako ozemlje, če tamkajšnje prebivalstvo tega noče. Pristati na

Priprti policijski agenti

V krogih italijanskega policijskega zbornice se je v tork naglo razširila vest, da so bili v Genovi po nalogu sodnika iz Padova priprti policijski komisar Salvatore Genova in štirje drugi policijski agenti, medtem ko je nadaljnjih 5 policijskih agentov prejelo sodno obvestilo. Vsi so pripadali posebnemu oddelku, ki je odkril skrivališče, v katerem so rdeči brigatisti imeli priprtega ameriškega generala Doziera.

Sklicujoč se na izvajanja terorista Di Lenarda iz Codroipa, je pristojni sodnik v Padovi izdal zaporne naloge za omenjene policijske agente, ki so obtoženi, da so mučili Di Lenarda in druge rdeče brigatiste, ki so bili ugrabili ameriškega generala Doziera. Policijski komisar Salvatore Ge-

nova je zdaj v bolnišnici v Genovi, ker ga je obšla slabost. Pripadniki kvesture v Genovi so v zvezi z že omenjenim ukrepom padovanskega sodnika naslovili pisma na predsednika vlade Spadolinija, na notranjega ministra Rognonija in na pravosodnega ministra Darido. Ukrep padovanskega sodnika, pravijo pisma, omavalužuje uspehe, ki jih je policijski zbor s pogumom in žrtvami dosegel v boju za obrambo demokratičnih institucij. Avtonomni sindikat policijskih agentov v Genovi zahteva, naj se odpove praznik policijskega zbora, ki bi moral biti na sporedu 1. julija. Ob tej priložnosti bi morali izročiti priznanja policijskim agentom, ki so sodelovali pri osvojitvi ameriškega generala Doziera.

tako tezo pomeni požvižgati se na mednarodno pravo in na načelo samoodločbe prebivalstva. Ravno slovenski narod pa je na tem obojem močno, celo življenjsko zainteresiran. Kaj si lahko pričakujemo, če zavržemo ti dve načeli? Nič drugega kakor to, da nas v imenu zgodovinskega prava nekoč spet zasede kaka Velika Nemčija kot samovoljna dedinja Svetega rimskega cesarstva nemške narodnosti, h kateremu je Slovenija nad tisoč let spadala, sklicujoč se na zgodovinsko pravo, saj so slovenske dežele nekdanj spadale k rimskemu imperiju.

Ne gre nam tudi v glavo, zakaj so mrzli in revni Falklandski in Južnogeorgijski otoki, vsega skupaj komaj kakih 20.000 kvadratnih kilometrov, potrebni Argentini, ki obsega 2.780.092 kvadratnih kilometrov ozemlja, od katerega je velikanska večina še neobdelana in neizkoriščena.

Kako majhen pa je korak, ki loči vojaške diktature v Južni Ameriki od komunistične diktature tipa Fidel Castro, pa je svetu razodel ravno argentinski primer v zvezi s Falklandi. In kako kratek je korak, ki loči Fidel Castra od Brežnjeva, pa je tako vsem znano. Res pa je tudi, da je včasih kaka generalska diktatura še hujša od sovjetske. Primerov za to bi lahko navedli precej, tako iz Srednje Amerike kot od drugod. Kajti v Sovjetski zvezi velja vsaj neko pravo, pa naj je še tako pristransko in krivično. V raznih generalskih diktaturah pa ne velja nikakršno pravo, ampak samo samovolja nasilja z množičnimi pokoli, z izginotjem tisočev, s kopičenjem bogastva s strani redkih družin. Primer Somoza.

Uredništvo

—O—

POPRAVEK

V zadnji številki našega lista se je v rubriki »Pisma uredništvu« vrinila tiskarska napaka. V prvem odstavku, kjer je med drugim napisano, da so Falklandski otoki oddaljeni od Velike Britanije 1.200 km, je treba pravilno napisati 12.000 km, kot je sicer v rokopisu navedel avtor pisma.

(Ured.)

—O—

Ob robu kongresa ZKJ

■ nadaljevanje s 1. strani

ampak zato, da se Trst odpre sodobni tehnologiji in postane središče gospodarskega blagostanja. Ribičič je pojasnil, da je industrijsko prosto cono pravzaprav predlagala Italija in ne Jugoslavija. Jugoslavija je za to cono, je dejal, če ta cona ustreza koristim Trsta. Če pa obstajajo predsodki do tega vprašanja, je jasno, da ga Jugoslavija ne bo podpirala.

V zvezi z določitvijo mikrolokacije industrijske cone na območju sežanske občine, o čemer se v zadnjem času precej govori tako na tej kot na drugi strani meje, je Mitja Ribičič poudaril, kako je nestvarno misliti, da bodo krajevni dejavniki s propagandističnimi prijemi privabili kapital na to področje, saj v tej zvezi ni ne natančnih programov ne denarja. Jugoslavija pa prav gotovo ne bo podpirala nobenih političnih investicij.

Glede na takšne izjave je jasno, da bo vprašanje uresničitve industrijske proste cone še dolgo ostalo nerešeno, že zdaj pa je jasno, da je takšno ali drugačno rovarjenje v Trstu le poskus političnega izkoriščanja tega problema, ki ima povsem drugačne namene, kot bi bila obramba Krasa ali zavrnitev nevarnosti vdiranja tujih množic na ozemlje Trsta in njegovega neposrednega zaledja.

- Znaš Jakec, meni je aden reku, de mi dva preveč govorima od politike jn de ledje so tega štufi. De kej nimava neč družga za govort?
- Sej jeh zastopem. Jem bomo lahko precj ustregli. Znaš, tista angleška kraljevska nevesta, tista princesa Diana, ke je žena od angleškega prestolonaslednika Karlota, je rodila sina. Je šla rodet u an špetau kamer je treba plačat. Košta tristutaužent lir na dan.
- E, za tisti dnar ne bo postrežba buhvejkej. Ma vselih bo mogla jet hmalj domov, zatu ke Angleži so strašno uhrni jn gledajo na vsak soud. Sej gledajo na boršeto prfina od kraljice kolko špenda za kašne bankete, sprejeme od diplomatov jn tako. Prfina u časnikah kritizirajo, če se jem zdi, da je zapraula preveč dnarja. Kej češ, Angleži ni so socialisti.
- Ja tisto je res. Ma zdej so vsaj brez skrbi: Falklandske otoke so rešli jn zastran trona so tudi zagvišani za dosti

let naprej. Kraljica je pr dobremi zdravji, prestolonaslednik Karlo je prpraulen, de se vsak hip lahko vsede na tron jn naslednik prestolonaslednika je tudi že rojen. Kej marajo!

- Ja, jem gre res vse ku namazano. Ma tista Tačerca viš, tista lahko nardi veliko kariero!
- Sej je prvi minister! Kej če več?
- Ah, tisto ni neč. Uana lahko postane kraljica.
- Pej ki? Pej kaku?
- Dragi moj, vanjo se je zaljubu ta novi kralj Saudske Arabije, tisti Fahd, ke mu je umrou uče ni dougo tega. Pred anem letam je biu na obiski u Londoni jn jo je vidu. Jn je ku zmotjen za njo.
- Ja, ja, ma uana je vre poročena jn jema moža...
- Kej tisto! Ma Fahd je pej kralj tiste Saudske Arabije, ke jema dosti nafte. Tistga moža bo lahko dištrigirat. Morbet bo še kontent, de se je reši na lep način. Ke bet mož od Tarčece ne more bet...
- E, tudi jest ne be tou bet nje mož.
- Tisti Fahd pej je taku gorek, de je sturu svojmi dvornemi pesniki (ke tašni kralji jemajo na dvori vsega) napisat ano odo, ano pesem tej Tačerci. Jn tu pesem je objavu angleški časnik Times. Jest ti bom povedau slovenski prevod. Poslušj: »Venero je naredu človek — ma Margaret Tačer je taku lepo naredu Alah. — Zastran nje se je moje srce zmešalo — njena koža ku slonova kost — njena lica žametasta ku angleška gartroža — njene oči nežne koker od žrebeta — njena postava bol privlačna kakor najljubša žena«.
- Ja, ja, kadar je človek zaljubljen reče jn napiše marsikatero šempjasto. Ma lepu be blo vedet, kej misle od Tačerce pej tisti argentinski Gualtieri!

S TRŽAŠKEGA

DEŽELA O INDUSTRIJSKI CONI

Večji del torkovega zasedanja deželne-ga sveta Furlanije - Julijske krajine je bil posvečen vprašanjem v zvezi z Osimskimi sporazumi. Deželni odbornik Coloni je odgovoril na številna svetovalska vprašanja, ki so nastala po objavi vesti, da se na jugoslovanski strani načrtovane Proste industrijske cone na tržaškem Krasu pripravlja mikrolokacija na področju sezanske občine. Več strank se je vprašalo, ali je Italija sploh seznanila Jugoslavijo z zahtevo tukajšnjih izvoljenih svetov, da bi se industrijska cona postavila na drugačnem področju in ne na Krasu. Deželna uprava je na primer predlagala področje pri Orehu.

Odbornik Coloni je odgovoril, da je dežela pravočasno seznanila vlado, ki je nove predloge prikazala jugoslovanskim oblastem, vendar verjetno ne v povsem uradni obliki, ker zaradi politične krize tudi na Tržaškem ni bil uradno sprejet dokončni alternativni predlog.

Coloni je še izjavil, da je mogoče uresničiti industrijsko cono le ob soglasju obeh strani, če naj bo to uresničitev osimskih sporazumov. Če pa ni mogoče dogovorjeno najti novih rešitev, ko kraška lokacija ne pride več v poštev zaradi italijanskega premisleka, je pač bolje opustiti misel na mešano cono in se zavzeti za drugačne oblike industrijskega sodelovanja in tako ne postavljati ovir širokemu načrtu italijansko-jugoslovanskega zblizevanja in sodelovanja.

XII. FESTIVAL DOMAČE GLASBE V ŠTEVERJANU

S.K.P.D. »F.B. Sedej« in ansambel »Lojze Hlede« iz Števerjana prirejata pod pokroviteljstvom občinske uprave iz Števerjana ter pokrajinske uprave iz Gorice dvanajsti festival domače glasbe, ki bo v Števerjanu v Formentinijevem parku v soboto, 10., in v nedeljo, 11. julija. Na festivalu sodelujejo ansambli iz zamejstva in Slovenije. V soboto, 10. julija, bo nastopilo devetnajst ansamblov z izvirnimi skladbami. Po nastopu bo komisija izbrala deset najboljših ansamblov, ki se bodo pomerili v nedeljo, 11. julija.

Ocenjevalni komisiji sta tako sestavljeni: za glasbo: Lojze Hlede iz Števerjana, dr. Andrej Bratuž iz Gorice, Tulio Možina iz Trsta, Tomaž Tozon iz Ljubljane, Janez Beličič z Opčin pri Trstu, Marjan Stare iz Ljubljane, Licio Bregant iz Gorice ter predstavnik revije »Stop« iz Ljubljane; za besedilo: Ivan Bolčina iz Gorice, Gabrijel Vidrih ter Loreta Humar oba iz Števerjana; komisiji bosta podelili naslednje nagrade in pokale:

- nagrado za najboljšo melodijo L. 250 tisoč ter trofej ansambla »L. Hlede«;
- nagrado za najboljšo izvedbo L. 200 tisoč;
- nagrado za najboljši zamejski ansambel L. 120.000;
- nagrado za najboljše besedilo L. 80 tisoč;
- nagrado občinstva L. 80.000.

V soboto se bo prireditev pričela ob 21., v nedeljo pa ob 17. uri.

Tudi letos bo festival povezoval Marjan Šneberger iz Ptuja. Med prireditvijo bo deloval dobro založen bufet.

Podelitev priznanj v Sovodnjah

■ nadaljevanje s 5. strani

upanje, da se bodo razčistili birokratični zapetljaji okrog tega vprašanja. Kljub vsemu pa zgleda, da se bo stvar rešila ugodno in da bo mogoče v prihodnjem letu prirediti občinski praznik v teh prostorih. Ob zaključku je župan utemeljil podelitev občinskih priznanj in dejal, da bo občinska uprava podeljevala priznanja vsako leto ob občinskem prazniku.

Priznanja so prejeli Jože Šušmelj, bivši predsednik skupščine Nove Gorice, Viktor Žakelj, bivši predsednik iz pobratene Škofje Loke, dr. Štefan Bukovec za zasluge na raznih področjih, Saverij Rožič za vsestransko delo zlasti na prosvetno-kulturnem področju, Franc Čavdek za prizadevanja na gospodarskem, kulturnem in športnem polju, Frančiška Buzin iz Rupe za vztrajno dolgoletno gojenje zborovskega petja, Kmečko delavska posojilnica za zasluge, ki jih nudi svojih članom in ker nadaljuje s poslanstvom, za katero je bila ustanovljena. Pozdrave in zahvalo za podeljena priznanja je izrekel Viktor Žakelj tudi v imenu ostalih ter med drugim zaželel, da bi še stoletja odmevala slovenska pesem in slovenska govorica ob Vipavi in Soči. Pri kulturnem

programu je sodeloval poleg ženskega zboru še otroški zbor iz Gabrij pod vodstvom dirigenta Antona Klančiča. Nastop harmonikarjev glasbene matice iz Sovodenj je zaključil kulturni spored in slavnostno sejo. Delegacija zveze borcev je položila venec pred spomenik pri županstvu.

—o—

OB 100-LETNICI SMRTI ŠKOFA JURAJA DOBRILE

■ nadaljevanje s 3. strani

lišič, za njim je govoril predstavnik Komiteja za kulturo in prosveto Socialistične republike Hrvatske Milan Rakovac, po njem je msgr. Bellomi, tržaški škof, vodil kratek verski obred in po njem se je velikega Istrana spomnil še škofov vikar msgr. Škerl.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da so se Hrvatje tako slovesno spomnili svojega narodnega preporoditelja. Prej kct poreško-puljski, pozneje kot tržaško-koprski škof in kot član poreškega deželne-ga sveta in dunajskega parlamenta je škof Juraj Dobrila nedvomno veliko dobrega naredil za svoj narod in za škofiji, ki ju je vodil. Njegovo delo je pustilo globoke sledove,